

E. S. - X 20

Biuro Fundacji

zdj. brak

poza Pom.
Warszawa
t.n. getto
Toruńczyk Emilia
okup. Helena Kwiatkowska

22-1026/2813 Pom

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Joruniewicz Emilia.....

J: K-102,6/2,813 Pom.....

poza Pom. Warszawa t. warsz.
getto

I./1. Relacja k. 5 s. 1-5

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 1 s. 1

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

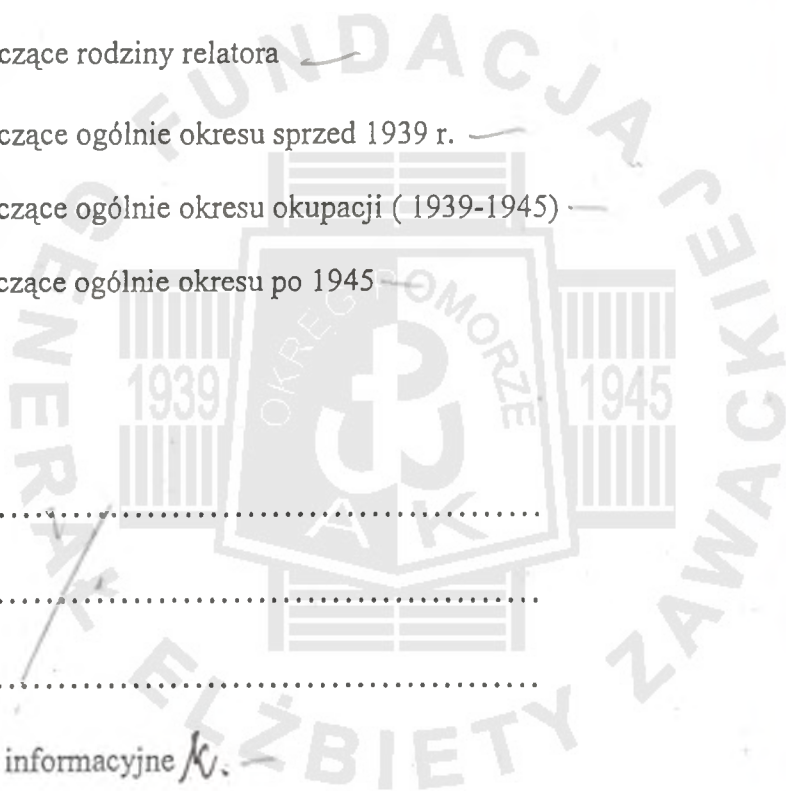
.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. —

VI. Fotografie k. 10

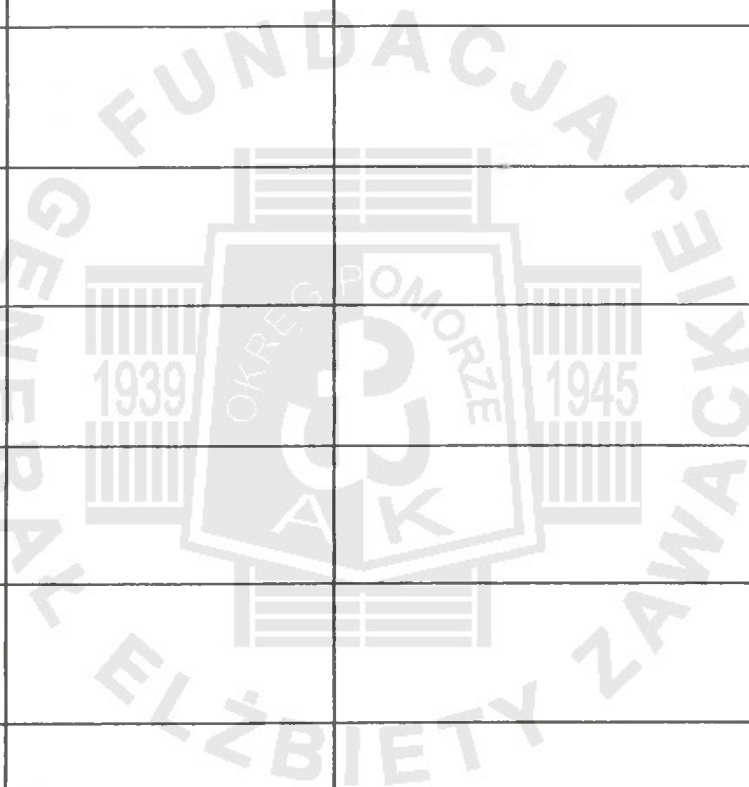

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
 Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
 oraz Wojskowej Służby Polek

ul. Podmurna 93, 87-100 Toruń, tel. 0048566522186
 e-mail: sekretariat@elzawacka.pl, www.elzawacka.pl
 NIP 956 16 25 127 KRS 0000041692

k. osob. Toruniczuk Emilia D-1026/2813 Pom.
 (nazwa zespołu zbioru, kolekcji i sygnatura akt) 0229 Pom.

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Ksawerska	zatrzymanie kieszki i opracowa.	X '20
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

II. Relacja

1. Dane biograficzne Emilii Toruńczyk wraz z okupacyjną Helena Kwiatkowska spisane dn. 23.07.1949, druk wypięciony odręcznie k. 2 s. 1-3
2. Dane biograficzne, jak wyżej, mps Sreny Momińskiej, kserokop. k. 2 s. 3-4
3. Oświadczenie E. Toruńczyk z 23.07.1949, uzupełnienie oświadczenia Zofii Lubiewskiej, kserokop. mps. k. 1 s. 5

DANE BIOGRAFICZNE

- 1/ Imię i nazwisko /obecne i panięskie/ *Imilia Toruńczyk*
- 2/ Pseudonim /jeśli posiada/ ew. nazwisko okupacyjne *Helena Koratowska*
- 3/ Imiona ojca i matki *Henryk, Helena*
nazwisko panięskie matki *Rabin*
Data i miejsce urodzenia *Wrocław 22-III 1906 r.*
Adres obecny *Karnawa*

Przed wojną:

- 1/ Ukończona szkoła lub studia *Uniwersytet Karnawski*
magr. filozofii w zakresie historii
- 2/ Przygotowanie do obrony kraju np. kursy PCK, LOPP lub udział w hufcach przysposobienia wojskowego kobiet
- 3/ Jeżeli pracowała - to gdzie i kiedy *W Kłobaczach w województwie kieleckim*
firmo p. Róży Sztrumpfman i Chwałceles od 1933 r. do 1945 r.

Okres okupacji:

- 1/ Gdzie zamieszkiwała *Karnawa 1945*
- 2/ Gdzie pracowała, czy z nakazu niemieckich władz, od kiedy do kiedy *tajne komplety od 1939 r. do Ulipca 1942 r.*
po wojnie chwaliła swoją pracę
- 3/ Czy brała udział w pracach konspiracyjnych: kiedy, kto był dowódcą
  - a/ w jakiej organizacji podziemnej, czy była zaprzysiężona, pełniona funkcja
  - b/ lub w tajnym nauczaniu - gdzie, kiedy, ile dzieci *jak siostry w Karnawie a od 1940 w gacie w w. Kłobaczach*
  - c/ w pomocy żołnierzom polskim w 1939 r. - pomoc więźniom lub tym z obozów koncentracyjnych
  - d/ lub sabotażu gospodarczym
  - e/ pomocy uciekinierom z obozów niemieckich /opisać kiedy, gdzie/
- 4/ Kiedy została aresztowana *10.10.1945 dzień na Gestapo -*
choć sennie wypadła na mundatki w czasie pochodu wia żydowski

5/ Za co została aresztowana .....
..... w 1944 r. podczas rewizji staniemka
..... podlegająca o przechodzenie żydowskie, hitlerowskie
..... przez okrestkim i getta.

6/ Kiedy wywieziona do obozu lub na roboty, dokąd, nr obozowy
.....
.....

7/ Okres przebywania w obozach lub na robotach .....
.....

Po wojnie:

1/ Kiedy wróciła do Polski .....
..... Byłam przez całą okupację w Polsce

2/ Gdzie pracowała lub pracuje .....
..... Pracowałam w strukturze
..... dla pracujących jako wynajęta osoba
jeśli na emeryturze - to od kiedy .....
..... od 1964 r. na emeryturze

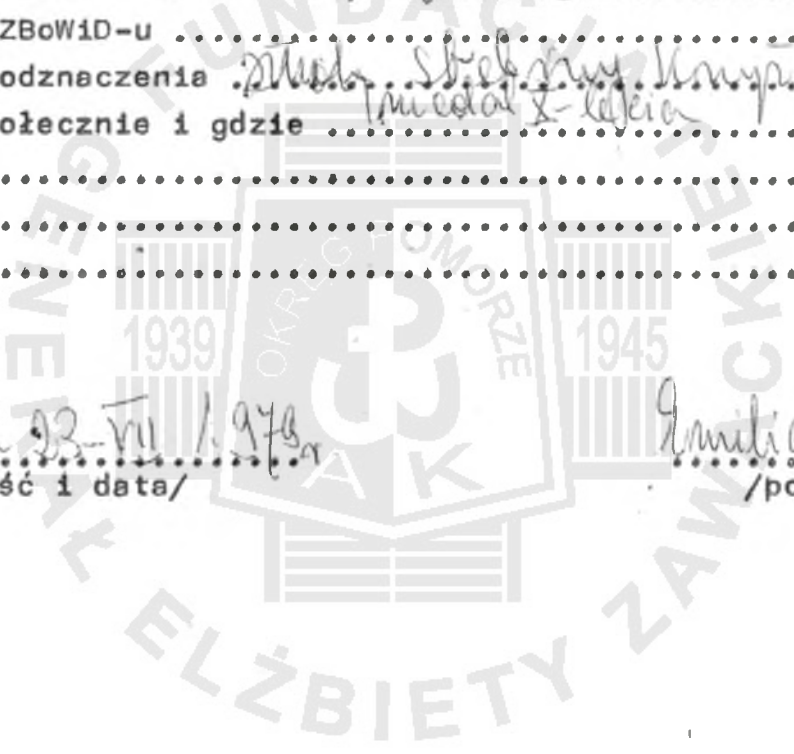
3/ Czy należy do ZBoWiD-u .....
.....

4/ Jakie posiada odznaczenia .....
..... Medal Srebrny Krzyż Zasługi

5/ Czy pracuje społecznie i gdzie .....
.....
.....
.....
.....

Warszawa 22 VII 1978 r.
/miejsowość i data/

Amelia Tominiak
/podpis/

M/13

DANE BIOGRAFICZNE

=====

1. Imię i nazwisko /obecne i panięskie/: EMILIA TORUŃCZYK
2. Pseudonim /jeśli posiada/ ew. nazwisko okupacyjne :

Helena Kwiatkowska

3. Imiona ojca i matki: Henryk, Helena

Nazwisko panięskie matki: Rajn

Data i miejsce urodzenia : Włocławek, 22.07.1906 r.

Adres obecny: Warszawa,

Przed wojną:

1. Ukończona szkoła lub studia: Uniwersytet Warszawski, mgr filozofii w zakresie historii.
2. Przygotowanie do obrony kraju np. kursy PCK, LOPP lub udział w hufcach przysposobienia wojskowego kobiet: .....
3. Jeżeli pracowała - to gdzie i kiedy: W szkołach warszawskich. Gimnazjum p. Róży Sztrumpfman i Chawaceles od 1933 do 1939 r.

Okres okupacji:

1. Gdzie zamieszkiwała: Warszawa
2. Gdzie pracowała, czy z nakazu niemieckich władz, od kiedy do kiedy: Tajne komplety od 1939 r. do 21 lipca 1942 r. potem chałupnicza praca.
3. Czy brała udział w pracach konspiracyjnych, kiedy, kto był dowódcą
a/ w jakiej organizacji podziemnej, czy była zaprzysiężona, pełniona funkcja: .....
b/ lub w tajnym nauczaniu - gdzie, kiedy, ile dzieci: Jak wyżej w Warszawie, a od 1940 r. w getcie warszawskim.
c/ w pomocy żołnierzom polskim w 1939 r. - pomoc więźniom lub tym z obozów koncentracyjnych : .....

5/11/4

- d/ lub sabotażu gospodarczym: .....
- e/ pomocy uciekinierom z obozów niemieckich /opisać kiedy, gdzie/: .....

- 4. Kiedy została aresztowana: Jeden dzień na gestapo, skąd mnie wypuszczono, nie udowodniono mi pochodzenia żydowskiego
- 5. Za co została aresztowana: W 1944 r. podczas rewizji w mieszkaniu, podejrzana o pochodzenie żydowskie, byłam już poza obrębem getta.
- 6. Kiedy wywieziona do obozu lub na roboty, dokąd, nr obozowy: .....
- 7. Okres przebywania w obozach lub na robotach : .....

Po wojnie:

- 1. Kiedy wróciła do Polski: Byłam przez całą okupację w Polsce.
- 2. Gdzie pracowała lub pracuje: Pracowałam w szkolnictwie dla pracujących jako wizytator.
Jeśli na emeryturze - to od kiedy: Od 1964 r. na emeryturze.
- 3. Czy należy do ZBoWiD-u : .....
- 4. Jakie posiada odznaczenia: Srebrny Krzyż Zasługi,
Medal X-lecia PRL.
- 5. Czy pracuje społecznie i gdzie: .....

Warszawa, 23.07.1979 r.

/-/ Emilia Toruńczyk

Ze zgodności
Elżbieta
Bydgoszcz 10.2.1979

3015

Do oświadczenia redaktor ZOFII ŁUBIŃSKIEJ mam już niewiele do dodania.

Na jesieni 1939 r. po kapitulacji Warszawy, rozpoczęliśmy pracę w tajnych kompletach, którą kontynuowaliśmy po utworzeniu w 1940 r. Getta Warszawskiego, aż do likwidacji t.zw. dużego Getta 22 lipca 1942 r.

Pracowałam w trzech szkołach. Oprócz kompletów moich szkół macierzystych Gimnazjum i Liceum p. Róży Sztrumpfman i Chawaceles, miałam jeszcze grupę uczennic, które przygotowywałam do matury z Gimnazjum i Liceum "Zjednoczenie". Uczyłam historii.

Egzaminy maturalne, zarówno małej matury, jak i świadectw dojrzałości, przeprowadzaliśmy pod przewodnictwem dyrektora danej szkoły, w kilkuosobowych komisjach egzaminacyjnych.

Pamiętam, że od czasu do czasu mieliśmy posiedzenia Rady Pedagogicznej.

Warszawa, 23.07.1979 r.

/-/ Emilia Toruńczyk

*Za zgodności odpisa
Elżbieta
Bydgoszcz 16.5.1979r.*

1/13. Inne materiały dokumentacyjne
dotyczące relatora:

1. Oprowadzenie Sofii Lubieniskiej z 21.07.1979
- dot. taj. nauz. w getcie w Warszawie,
mp 5 k 500 k. 1 o. 1

OSWIADCZENIE

21.04.1979

1/3/1

Ja, niżej podpisana ZOFIA ŁUBIŃSKA, magister filozofii w zakresie filologii francuskiej, oświadczam, co następuje:

W okresie okupacji, poczynając od końca listopada 1939 r., rozpoczęłam nauczanie ~~w szkole ukrytej~~ na tajnych kompletach, na które uczęszczali uczniowie i uczennice szkoły żeńskiej R. Perla-Łubińskiej i szkoły męskiej J. Finkla, w których to szkołach uczyłam francuskiego aż do r. szkolnego 1938/39 włącznie.

Nauczanie odbywało się w 3-4 osobowych grupach w prywatnych mieszkaniach uczniów oraz w moim mieszkaniu. Oprócz języka francuskiego wykładałam również przedmioty humanistyczne/ polski, historię, łacinę, w zakresie szkoły podstawowej.

Po utworzeniu w 1940 r. getta warszawskiego komplety te prowadzone były do drugiej połowy 1942 r., t. j.

do chwili rozpoczęcia likwidacji getta. Przy końcu kolejnych lat szkolnych odbywały się egzaminy maturalne, również w grupach, które przeprowadzały kilkuosobowe komisje egzaminacyjne, składające się z nauczycieli ~~między~~ odpowiednich przedmiotów. Ogólne wyniki tych egzaminów były - o ile pamiętam - ustalane następnie w szerszym gronie nauczycielskim, i na tej podstawie przyznawano świadectwa maturalne.

Po wojnie, w roku 1945 w Łodzi potwierdzone zostały ^{przez mnie} ~~rejsten-~~ talnie trzy świadectwa maturalne ~~wydane~~ wydane w getcie na podstawie orzeczeń komisji egzaminacyjnej ~~egz~~ w r. szk. 1941/42.

Z. Łubińska

Zofia Łubińska

Warszawa, ul.

tel.

*Jorńczyk
Emilia*

B®
BARBARA
CZŁUCHOW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKWASOWA" 250G

5 906099 000653